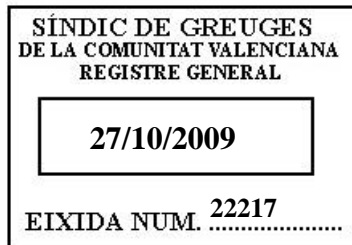

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Dirección General de Innovación Tecnológica
Educativa
Ilma. Sra.
Avda. Campanar, 32
VALENCIA - 46015 (València)

=====
Ref. queixa núm. 091574
=====

Assumpte: sol·licitud per part dels pares del butlletí de les qualificacions en valencià (col·legi públic).

Il·lma. Sra.,

En esta institució vam rebre un escrit signat pel Sr. (...), veí de Castellar (València), que va estar registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment manifestava que:

-“El passat 23 de juny de 2009 va rebre, del Col·legi Públic de Castellar-Oliveral de València, el butlletí de notes de la seua filla en castellà encara que la xiqueta pertany al Programa d’ensenyament en valencià (sisé curs de primària).

-Amb este motiu va dirigir-se personalment a la direcció del centre i li van explicar que s’havia produït un error administratiu.

- Tot i això, en data de 29 de juny de 2009, va sol·licitar per escrit al col·legi que esmenara l’error. I amb data 3 de juliol de 2009 va rebre la següent resposta: “(...) per error del Programa ÍTACA no es poden donar les notes als pares totalment en valencià ja que tant les assignatures com les qualificacions ixen en castellà”.

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa i li’n vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l’article 18.1 de la llei esmentada a fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada i per demanar-li que ens remetera informació suficient sobre la realitat d’aquelles i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit, i especialment, sobre la possibilitat d’esmenar este error d’alguna manera i incorporar un programa que facilitara la recepció de les notes dels cursos d’ensenyament en valencià en esta llengua.

La Conselleria d'Educació va remetre el dictamen següent, emés per la Direcció General d'Innovació Tecnològica Educativa:

“L'aplicació informàtica ITACA està dissenyada íntegrament en valencià i castellà.

En la seua configuració per defecte, l'aplicació treballa en valencià, és a dir, ha de ser opció de l'usuari (direcció, cap d'estudis, professorat, mares o pares) fer que l'idioma de l'aplicació siga castellà. En resum, si l'usuari no canvia l'idioma per defecte de l'aplicació ITACA, s'utilitza en valencià.

Els usuaris (director, secretari, etc.) poden, en qualsevol moment, canviar d'idioma o definir una llengua d'ús predeterminada.

La visualització i impressió de llistats, informes, actes, butlletins, estadístiques, etc., en tots ells, ITACA permet la utilització d'ambdós idiomes (valencià o castellà). L'única excepció són certs documents que s'imprimixen sempre en **bilingüe** per referir-se a models publicats en eixe format en el DOCV.

L'aplicació informàtica ITACA, per defecte, presenta la informació en l'idioma en què l'usuari està utilitzant ITACA en eixe moment. Sent l'usuari, el que decidix en quin idioma s'imprimix cada document, existint la possibilitat de canviar en cas que ho considere oportú.

Per tant, els butlletins de qualificacions, com qualsevol altre document, es podem imprimir tant en valencià com en castellà.”

Una vegada conculsa la tramitació de la queixa i amb caràcter previ, hem de comunicar-li que donem per acceptats els seus arguments en el sentit que l'aplicació informàtica ITACA permet a l'usuari decidir en quin idioma, valencià o castellà, s'imprimixen els documents, inclosos els butlletins de qualificacions. Tanmateix, la queixa venia determinada per l'exigència del pare d'una alumna del Programa d'ensenyament en valencià, en el Col·legi Públic Castellar-Oliveral de València, perquè totes les comunicacions que el centre docent li remetera, inclosos els butlletins de qualificacions de la seua filla, estigueren redactats en valencià, i esta petició la va fer, tant oralment com per escrit, a la direcció del centre que ens ocupa, però no ha estat atesa. Per això, arribats a este punt, passem a resoldre la queixa amb les dades que consten en l'expedient, i per això li demane que considere els arguments que seguidament li expose i que constituïxen els fonaments de la resolució amb què concloem:

Com vosté sap, la Generalitat Valenciana, en compliment del manament estatutari contingut en l'Estatut d'autonomia, va promulgar la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, el preàmbul de la qual assenyala la necessitat de recuperar l'ús social i oficial del valencià.

La citada llei va significar, d'una banda, el compromís de la Generalitat Valenciana de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat Valenciana i, especialment, la recuperació del valencià, definit com “llengua històrica i pròpia del nostre poble”, i d'una altra banda, superar la relació de desigualtat existent entre les llengües oficials de la Comunitat Valenciana, el valencià i el castellà.

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no solament l'idioma castellà sinó també el propi d'eixa comunitat autònoma, va modificar notablement l'ús, tant privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol; és per això que les comunitats autònomes amb idioma cooficial propi han legislat en la matèria, mitjançant lleis denominades de normalització lingüística, a fi de fomentar l'ús de la llengua cooficial (especialment en aquells àmbits oficials: administració pública, educació, mitjans de comunicació, etc.) amb l'objectiu que esta assolisca cotes similars a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial en tot el territori de l'Estat.

Esta necessitat de potenciar la presència lingüística del valencià en l'àmbit de la nostra Comunitat i, especialment, en la vida social i oficial dels valencians, determina que el Govern valencià es trobe autoritzat per a dissenyar polítiques directament encaminades a fomentar l'ús del valencià, per això la posada en pràctica d'estratègies normalitzadores, qualificables com el normal desenvolupament de les previsions contingudes en la Constitució espanyola, que considera la riquesa de les distintes modalitats lingüístiques d'Espanya com a patrimoni cultural objecte d'especial respecte i protecció, i en l'Estatut d'Autonomia i la Llei d'ús i ensenyament del valencià, per la qual cosa l'Administració pública valenciana està obligada a garantir la normalització lingüística.

En particular, este dret a la no-discriminació per motius lingüístics apareix expressament consagrat en el paràgraf tercer de l'article 7.e del nostre Estatut d'autonomia ("ningú no podrà ser discriminat per raó de la seua llengua").

Per la seua banda, i en l'àmbit de les relacions oficials, este principi general de no-discriminació es concreta, en l'article 11 de la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, en el dret que assistix cada ciutadà a triar, en les actuacions iniciades a instància de part, la llengua en la qual desitgen que l'Administració els comuniquen aquells aspectes que els interessin, i en les actuacions iniciades d'ofici, en el dret a indicar la llengua en la qual desitgen que l'Administració es comuniquen amb ells, siga quina siga la llengua en la qual esta haguera estat iniciada. Amb tot això, a més a més, es reitera el mandat contingut, a escala estatal, en l'article 36 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, sobre la llengua que cal emprar en la tramitació dels procediments administratius.

Partint d'estos fonaments legals, resulta evident el dret que assistix el promotor de la queixa a sol·licitar que les comunicacions practicades per l'administració siguen portades a terme en la llengua sol·licitada (en este cas, el valencià). Des d'este punt de vista, la realització de comunicacions exclusivament en castellà portades a terme una vegada que l'administrat ha manifestat la seua voluntat que les dites comunicacions es practicaren en valencià, constituïx una limitació del dret reconegut als ciutadans i, per tant, una extralimitació no justificada en el disseny de les polítiques de normalització.

En efecte, el disseny de polítiques de normalització lingüística, autoritzades i plenament legals d'acord amb la normativa vigent, atesa la necessitat existent de recuperar el patrimoni lingüístic dels valencians de la situació de desigualtat en la qual es troba

immers davant el castellà, troba com a límit lògic els drets reconeguts constitucionalment, estatutàriament i legalment als ciutadans d'esta comunitat. En definitiva, la normalització lingüística no pot aconseguir-se ni ha de fer-ho sobre la base de la infracció de les disposicions vigents.

Per tot això, l'Administració pública ha de trobar, a l'hora d'elaborar les necessàries polítiques de normalització lingüística, el punt de just equilibri entre les necessitats de fomentar i potenciar l'ús social i oficial del valencià, i retornar-lo a una situació d'igualtat amb el castellà, i els drets lingüístics reconeguts a tots els valencians, siga quina siga la seua realitat idiomàtica. Un punt d'equilibri que, la majoria de vegades, es trobarà en la remissió de documents bilingües, fins i tot amb preferència (a través de la seua ubicació en primer lloc, lletra més gran o negreta) del valencià, amb la finalitat d'assolir els objectius de normalització.

De conformitat amb tot el que hem dit més amunt, i amb l'art. 29 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, **SUGGERIM** a la Conselleria d'Educació que, en casos com el que ens ocupa, adopte totes les mesures que siguen necessàries per a garantir, en tot cas, el respecte dels drets lingüístics dels valencians, de conformitat amb la cooficialitat lingüística instaurada a la Comunitat Valenciana, de manera que ningú puga ser discriminat per raó de l'opció triada (valencià o castellà).

Així mateix, d'acord amb la normativa citada, li agraiem que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste si accepta el suggeriment que fem o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-lo.

En transcórrer el termini d'una setmana, al qual es fa referència en el paràgraf anterior, esta resolució serà inclosa en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana